

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja
Prezes Rady Ministrów
DKRM.ZK.140.86(6).2016.MN

Warszawa, 8 czerwca 2016 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Przekazuję przyjęte przez Radę Ministrów **stanowisko** wobec komisyjnego projektu ustawy:

**- o zmianie ustawy o systemie oświaty
(druk nr 526).**

Jednocześnie informuję, że Rada Ministrów upoważniła Ministra Edukacji Narodowej do reprezentowania Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

(-) Beata Szydło

Stanowisko Rządu

do komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty

(druk nr 526)

Komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty (druk nr 526) przewiduje wprowadzenie szczególnego sposobu rekrutacji do klasy pierwszej publicznej szkoły podstawowej prowadzącej działalność eksperymentalną lub do oddziału prowadzącego działalność eksperymentalną w publicznej szkole podstawowej ogólnodostępnej oraz do klasy pierwszej publicznego gimnazjum prowadzącego działalność eksperymentalną lub do oddziału prowadzącego działalność eksperymentalną w publicznym gimnazjum ogólnodostępnym, polegającego na przeprowadzeniu sprawdzianu predyspozycji.

Rząd, rozumiejąc intencje projektodawców oraz przyświecający inicjatywie ustawodawczej cel realizacji kształcenia dzieci i młodzieży przez programy autorskie, oparte m.in. na wychowaniu przez sztukę, nie może ocenić pozytywnie projektu w zaproponowanym brzmieniu.

Prowadzenie publicznych szkół podstawowych i gimnazjów należy do obowiązkowych zadań własnych gmin, zgodnie z art. 5 i art. 104 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2015 r. poz. 2156, z późn. zm.). Nadrzędnym obowiązkiem każdej gminy jest realizacja potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży zamieszkałych na jej terenie. W tym celu, zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, rada gminy ustala plan sieci publicznych szkół podstawowych i gimnazjów prowadzonych przez gminę, a także określa granice obwodów publicznych szkół podstawowych i gimnazjów, mających siedzibę na obszarze gminy. Plan sieci szkół oraz granice obwodów szkolnych powinny być tak ustalone, aby umożliwić wszystkim uczniom zamieszkałym na obszarze gminy realizację obowiązku szkolnego.

Zgodnie z art. 20a ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, dzieci przyjmuje się do klas pierwszych publicznych szkół podstawowych i gimnazjum po przeprowadzeniu postępowania rekrutacyjnego, z wyjątkiem dzieci zamieszkałych w obwodzie danej szkoły, które przyjmuje się z urzędu na podstawie zgłoszenia rodziców (art. 20a ust. 5 i art. 20e ust. 1 wymienionej ustawy).

Dla potrzeb procedury rekrutacji organ prowadzący publiczną szkołę podstawową lub gimnazjum uchwała kryteria – przypisując im określoną liczbę punktów (art. 20e ust. 3 i 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty). Ustawodawca nie zaproponował szczegółowych kryteriów rekrutacji w przepisach ustawy i wydanych na jej podstawie rozporządzeniach. Ustalił jedynie, że kryteria określone przez organ prowadzący powinny zapewniać jak najpełniejszą realizację potrzeb dziecka i jego rodziny oraz lokalne potrzeby społeczne.

Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty dopuszcza przeprowadzanie dodatkowych sprawdzianów w ramach rekrutacji do szkół, w których realizowany jest obowiązek szkolny, tylko w zakresie badania predyspozycji językowych lub prób sprawności fizycznej. Sprawdzenie predyspozycji językowych przeprowadza się tylko w postępowaniu rekrutacyjnym do szkół podstawowych z oddziałami międzynarodowymi i do gimnazjów dwujęzycznych lub gimnazjów z oddziałami dwujęzycznymi i międzynarodowymi. Próby sprawności fizycznej przeprowadza się do szkół podstawowych i gimnazjów, w których jest realizowane szkolenie sportowe (dotyczy to: szkoły podstawowej sportowej, szkoły podstawowej mistrzostwa sportowego lub oddziału sportowego w szkole podstawowej, gimnazjum sportowego, gimnazjum mistrzostwa sportowego, oddziału sportowego w gimnazjum ogólnodostępnym, szkoły ponadgimnazjalnej sportowej, szkoły ponadgimnazjalnej mistrzostwa sportowego lub oddziału sportowego w szkole ponadgimnazjalnej ogólnodostępnej). Wyżej wymienione szkoły realizują ustalony (wspólny dla danego rodzaju szkoły) program nauczania. Oznacza to, że uczeń może kontynuować naukę w innej szkole tego samego rodzaju lub w szkole ogólnodostępnej niezależnie od miejsca, w którym aktualnie przebywa (np. uczeń przeprowadził się do innego miasta).

Zarówno szkoły dwujęzyczne, jak i szkoły, w których jest realizowane szkolenie sportowe, mają swoją systemową kontynuację na wyższych etapach edukacyjnych, tj. w szkołach ponadgimnazjalnych.

Zauważyć należy, że oferta edukacyjna szkoły powinna być dostosowana do możliwości fizycznych i poznawczych dziecka. Dlatego też nie prowadzi się szkół dwujęzycznych na etapie szkoły podstawowej, czy szkolenia sportowego w niektórych dyscyplinach sportu, np. w klasach I-III. W niektórych dyscyplinach sportowych szkolenie w zakresie specjalistycznym jest rozpoczynane dopiero w szkole ponadgimnazjalnej.

Warto też zwrócić uwagę na fakt, że zarówno dla szkół dwujęzycznych, jak też szkół sportowych, nie ustala się obwodu szkolnego (art. 58 ust. 2a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty).

W obecnym stanie prawnym, celem eksperymentu, zgodnie z § 1 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki (Dz. U. poz. 506, z późn. zm.), mogą być działania modyfikujące warunki i organizację zajęć edukacyjnych lub zakres treści nauczania. Natomiast zgodnie z § 1 ust. 3 oraz § 3 wymienionego rozporządzenia eksperyment nie może prowadzić do zmiany typu szkoły, a także musi umożliwić uczniom uzyskanie wiadomości i umiejętności niezbędnych do ukończenia danego typu szkoły oraz nie może naruszać warunków i sposobu przeprowadzania egzaminów określonych w odrębnych przepisach. Prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego publiczne szkoły podstawowe i publiczne gimnazja, które prowadzą działalność eksperymentalną, posiadają obwody i są szkołami ogólnodostępnymi. Zatem rekrutacja do tych szkół odbywa się w oparciu o jednolite kryteria ustalone przez organy jednostki samorządu terytorialnego i nie powinna być uzależniona od uzdolnień kierunkowych dziecka. Na tym etapie edukacyjnym (szkoła podstawowa i gimnazjum)

powinno się przede wszystkim realizować kształcenie ogólne oraz ujawniać i rozwijać talenty uczniów.

Jednocześnie należy wskazać, że nowe przepisy dotyczące postępowania rekrutacyjnego nie zmieniły zasad rekrutacji do szkoły prowadzącej eksperyment. Nieobowiązujący już art. 60 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty określał, że zasady rekrutacji są ustalane w statucie szkoły. Natomiast § 2 ust. 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki zobowiązuje publiczne szkoły prowadzące działalność eksperymentalną do zachowania ich powszechnej dostępności.

Kształcenie jest profilowane dopiero na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej i dlatego dopiero na tym etapie edukacji przepisy ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty dopuszczają rekrutację uczniów w oparciu o ich kompetencje kierunkowe lub zawodowe (art. 20f ust. 5, art. 20g ust. 1a i art. 20k ust. 1a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty).

Podsumowując, należy wskazać, że rozwiązania zaproponowane w projekcie komisyjnym w istocie wprowadzają kolejny rodzaj szkoły. Biorąc pod uwagę, że szkoły nowego rodzaju dotyczyłyby I i II etapu edukacyjnego uczniów, takie rozwiązanie wymaga pogłębionej analizy obecnego systemu oświaty i badań. Należałoby przede wszystkim ocenić, czy taka zmiana byłaby korzystna dla całego systemu oświaty, a przede wszystkim, czy planowane rozwiązania są dostosowane do wieku i możliwości rozwojowych uczniów. Uzasadnienie projektu nie odnosi się do powyższych zagadnień.

Rząd pozytywnie ocenia inicjatywy wprowadzające innowacyjność do polskiej edukacji. Są one szczególnie cenne, kiedy wypływają z potrzeby dostosowania szkoły do wyzwań współczesnego świata. Na duże wsparcie zasługują szczególnie wówczas, kiedy są odpowiedzią na potrzeby lokalnego środowiska, spotykają się z jego dużym uznaniem i wsparciem. Jednak z perspektywy rozwiązań systemowych egzemplifikacje lokalnych inicjatyw wymagają starannej oceny oraz analizy obecnego systemu oświaty. W ramach prowadzonej obecnie w Ministerstwie Edukacji Narodowej ogólnopolskiej debaty „Uczeń. Rodzic. Nauczyciel – Dobra Zmiana.” zbierane są opinie, propozycje oraz przykłady dobrych i potrzebnych rozwiązań, które będą inspiracją do stworzenia założeń do projektu ustawy o systemie oświaty (w IV kwartale 2016 r.). Założenia do projektu ustawy będą dotyczyły m.in. struktury szkół na każdym etapie edukacyjnym, w tym również typów i rodzajów szkół, na których docelowo powinien opierać się system edukacji w Polsce. Komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty (druk 526) obejmuje obszary, które są przedmiotem dyskusji dotyczącej zmian systemowych, nad którymi pracuje obecnie Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Ponadto, omawiany projekt dotyczy zagadnienia, które jest zawarte w przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 31 maja br. i skierowanym do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (druk 559) przewidującym m.in. zniesienie od dnia 1 września 2016 r. sprawdzianu

przeprowadzanego w szkole podstawowej. W tym zakresie niniejszy projekt wymagałby uspoźnienia.

Mając powyższe na uwadze, Rada Ministrów opowiada się za wstrzymaniem prac legislacyjnych nad komisyjnym projektem ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty (druku nr 526) do czasu wniesienia projektu rządowego zawierającego systemowe zmiany ustroju szkolnego.